

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради
Комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» Запорізької
обласної ради

28 лютого 2019 року № 7

Уведено в дію 28 лютого 2019 року
Наказ ректора Хортицької
національної академії
від 28 лютого 2019 року № 35

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальностей **013 Початкова освіта, 016 Спеціальна освіта,
227 Фізична терапія, ерготерапія, 231 Соціальна робота,
053 Психологія, 242 Туризм, 073 Менеджмент, 022 Дизайн,
023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація,
206 Садово-паркове господарство, 227 Фізична терапія, ерготерапія**

для вступників зі спеціальними умовами вступу
на основі повної загальної середньої освіти

Запоріжжя
2019

Укладачі:

Руколянська Н.В., кандидат філологічних наук, доцент

Фурман О.Ф., кандидат філологічних наук

ЗМІСТ

I. Пояснювальна записка	4
II. Програма вступного іспиту з української мови	5
III. Програма вступного іспиту з української літератури	14
IV. Критерії оцінювання	17
V. Рекомендована література	23

Пояснювальна записка

Вступне випробування з української мови і літератури проводиться під час вступу для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на базі повної загальної середньої освіти.

Мета іспиту – оцінювання рівня навчальних досягнень вступників з української мови та літератури задля конкурсного відбору для навчання в академії.

Програму вступних іспитів укладено на основі «Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України № 77 від 03.02.2016).

Програму з української мови розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5-9 класів (лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-6611 від 23.12.2004) та програм з української мови для профільного навчання учнів 10-11 класів (рівень стандарту) (наказ Міністерства освіти і науки України № 1021 від 28.10.2010).

Матеріал програми з української мови розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Розвиток мовлення».

Програма вступного іспиту з української літератури має такі розділи: «Усна народна творчість. Давня українська література», «Література наприкінці XVIII – на початку XIX ст.», «Література XX ст.», «Твори українських письменників-емігрантів», «Сучасний літературний процес».

Вступне випробування здійснюється протягом 3 астрономічних годин та проводиться у письмовій формі.

У ході випробування вступники мають дати відповідь на 30 тестових питань з української мови і 23 – з української літератури, а також виконати завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю.

II. Програма вступного іспиту з української мови

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступника
<p>1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія</p>	<p>Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у – в, і – й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [u], [o] у коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо, ъо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові й прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>n</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках, заперечної частки <i>не</i> з різними частинами мови.</p>	<p>Вступник: <i>розташовує</i> слова за алфавітом; <i>розпізнає</i> явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у – в, і – й; <i>наголошує</i> слова відповідно до орфоепічних норм; <i>розпізнає</i> вивчені орфограми й <i>пояснює</i> їх за допомогою правил; <i>правильно пише</i> слова з вивченими орфограмами, <i>знаходить і виправляє</i> орфографічні помилки на вивчені правила.</p>
<p>2. Лексикологія. Фразеологія</p>	<p>Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення</p>	<p>Вступник: <i>пояснює</i> лексичні значення слів;</p>

	<p>слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.</p>	<p><i>добирає</i> до слів синоніми й антоніми та <i>використовує</i> їх у мовленні; <i>уживає</i> слова в переносному значенні; <i>знаходить</i> у тексті й доречно <i>використовує</i> в мовленні вивчені групи слів; <i>пояснює</i> значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> їх у мовленні.</p>
<p>3.Будова слова. Словотвір</p>	<p>Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова. Способи творення слів.</p>	<p>Вступник: <i>відділяє</i> закінчення слів від основи, <i>членує</i> основу на значущі частини, <i>розрізняє</i> форми слова й спільнокореневі слова, правильно <i>вживає</i> їх у мовленні.</p>
<p>4.Морфологія 4.1.Іменник</p>	<p>Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).</p>	<p>Вступник: <i>розпізнає</i> іменники; <i>визначає</i> належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно <i>відмінює</i> іменники, <i>відрізняє</i> правильні форми іменників від помилкових; <i>використовує</i> іменники в мовленні, <i>послугуючись</i> їхніми виражальними можливостями.</p>
<p>4.2.Прикметник</p>	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки,</p>	<p>Вступник: <i>розпізнає</i> й <i>відмінює</i></p>

	<p>синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння.</p>	<p>прикметники; <i>утворює</i> форми ступенів порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; <i>відрізняє</i> правильні форми прикметників від помилкових.</p>
4.3. Числівник	<p>Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.</p>	<p>Вступник: <i>розпізнає</i> й <i>відмінює</i> числівники; <i>відрізняє</i> правильні форми числівників від помилкових; <i>добирає</i> потрібні форми числівників і <i>використовує</i> їх у мовленні; <i>визначає</i> сполучуваність числівників з іменниками; правильно <i>утворює</i> форми числівників для позначення часу й дат.</p>
4.4. Займенник	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.</p>	<p>Вступник: <i>розпізнає</i> й <i>відмінює</i> займенники; <i>відрізняє</i> правильні форми займенників від помилкових; правильно <i>добирає</i> потрібні форми займенників і <i>використовує</i> їх у мовленні; правильно <i>утворює</i> й <i>пише</i> неозначені й заперечні займенники.</p>
4.5. Дієслово	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив),</p>	<p>Вступник: <i>розпізнає</i> дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; <i>визначає</i> часи й способи дієслів,</p>

	<p>дієприслівник, форми на <i>-но, -то</i>). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но, -то</i>.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.</p>	<p><i>використовує</i> один час і спосіб у значенні іншого; <i>відрізняє</i> правильні форми дієслів від помилкових; правильно <i>пише</i> особові закінчення дієслів.</p> <p><i>Розпізнає</i> дієприкметники (зокрема відрізняє їх від дієприслівників); <i>визначає</i> їхнє загальне значення, синтаксичну роль; <i>відрізняє</i> правильні форми дієприкметників від помилкових; <i>добирає</i> й комунікативно доцільно <i>використовує</i> дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні;</p> <p><i>Розпізнає</i> дієприслівники; <i>визначає</i> їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; <i>відрізняє</i> правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно <i>будує</i> речення з дієприслівниковими зворотами.</p>
--	--	--

<p>4.6.Прислівник</p>	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.</p>	<p>Вступник: <i>розпізнає</i> прислівники, <i>визначає</i> їхнє загальне значення, синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; <i>відрізняє</i> правильні форми прислівників від помилкових; <i>добирає</i> й комунікативно доцільно <i>використовує</i> прислівники в мовленні.</p>
<p>4.7.Службові частини мови</p>	<p>Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників та інших співзвучних частин мови.</p> <p>Частка як службова частина мови. Правопис часток.</p>	<p>Вступник: <i>розпізнає</i> прийменники, <i>визначає</i> їхні морфологічні ознаки; <i>правильно</i> й комунікативно доцільно <i>використовує</i> прийменники в мовленні; <i>розпізнає</i> сполучники, <i>визначає</i> групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; <i>відрізняє</i> сполучники від інших частин мови; <i>правильно</i> й комунікативно доцільно <i>використовує</i> сполучники в мовленні; <i>розпізнає</i> частки, <i>правильно пише</i> частки.</p>
<p>4.8. Вигук</p>	<p>Вигук як частина мови. Правопис вигуків.</p>	<p>Вступник: <i>розпізнає</i> вигуки, <i>правильно</i> їх <i>пише</i>.</p>
<p>5. Синтаксис.</p>	<p>Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між</p>	<p>Вступник: <i>розрізняє</i> словосполучення й</p>

5.1.Словосполучення	словами й частинами складного речення.	речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення.
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, звертання та ін.).	Вступник: <i>розрізняє</i> речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань.
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Узгодження підмета з присудком.	Вступник: <i>визначає</i> структуру простого двоскладного речення, особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> прості речення.
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й одоскладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.	Вступник: <i>розпізнає</i> види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно <i>розставляє</i>

		розділові знаки при непоширеній прикладці.
5.2.3.Одно-складні речення	Грамаіічна основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові), односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).	Вступник: <i>розпізнає</i> типи односкладних речень, <i>визначає</i> особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні.
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.	Вступник: <i>розпізнає</i> просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки в них.
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.	Вступник: <i>розпізнає</i> складні речення різних типів, <i>визначає</i> їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; <i>добирає</i> й <i>конструює</i>

		складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки, <i>будує</i> схему такого речення.
5.2.5.1. Складно- сурядне речення	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.	Вступник: <i>розпізнає</i> складносурядні речення, <i>визначає</i> сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно <i>використовує</i> його виражальні можливості в мовленні; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки в складносурядному реченні.
5.2.5.2. Складно- підрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.	Вступник: <i>розпізнає</i> складнопідрядні речення, <i>визначає</i> їхню будову, <i>відображає</i> її в схемі складнопідрядного речення; <i>визначає</i> основні види підрядних речень, <i>тип</i> складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно <i>й</i> комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно <i>розставляє</i>

		розділові знаки в складнопідрядному реченні.
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	Вступник: <i>розпізнає</i> безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки в безсполучниковому реченні.
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в них.	Вступник: правильно й комунікативно доцільно <i>використовує</i> виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно <i>розставляє</i> розділові знаки в них.
5.3.Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.	Вступник: <i>замінює</i> пряму мову непрямою; правильно й доцільно <i>використовує</i> в тексті пряму мову й цитати; правильно <i>вживає</i> розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки та функції.	Вступник: <i>розпізнає</i> стилї мовлення, визначає особливості кожного з них; <i>користується</i> різноманітними виражальними

		засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування.
7. Розвиток мовлення	<p>Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.</p>	<p>Вступник: уважно <i>читає</i>, <i>усвідомлює</i> й <i>запам'ятовує</i> зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично <i>оцінює</i> прочитане; аналізує тексти різних стилів, типів і жанрів; будує письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, здуму, обраному стилю та типу мовлення, <i>досягає</i> визначеної комунікативної мети; <i>уміє формулювати</i>, <i>добирати</i> доречні аргументи й приклади, <i>робити</i> висновок, <i>висловлює</i> власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурує текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти; <i>знаходить</i> і <i>виправляє</i> похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань.</p>

III. Програма вступного іспиту з української літератури

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступника
<p>1. Усна народна творчість</p>	<p>Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.</p> <p>Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки».</p> <p>Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль».</p> <p>Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».</p>	<p>Вступник:</p> <p><i>аналізує</i> літературний твір чи його уривок;</p> <p><i>розрізняє</i> види і жанри усної творчості;</p> <p><i>розрізняє і називає</i> різновиди календарно-обрядових пісень;</p> <p><i>аналізує</i> зміст, образи, настрої суспільно-побутових і родинно-побутових пісень;</p> <p><i>визначає</i> провідні мотиви історичних пісень, <i>характеризує</i> образи героїв – історичних осіб;</p> <p><i>визначає</i> тематику й художні особливості балад і дум, пісень Марусі Чурай;</p> <p><i>виділяє</i> у фольклорних творах анафори, рефрени, постійні епітети, персоніфікацію, символи, гіперболу, <i>визначає</i> їхню художню роль.</p>
<p>2. Давня українська література</p>	<p>«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).</p> <p>«Слово про похід Ігорів».</p> <p>Григорій Сковорода. «De Libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми.</p>	<p>Вступник:</p> <p><i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття: художній образ; прототипи; тема, ідея, мотив художнього твору; проблематика та конфлікт у художньому творі; сюжет і композиція літературного твору; позасюжетні елементи;</p> <p><i>знає та вміє</i> визначати в літературному творі тропи: епітет, порівняння, метафору, алегорію, гіперболу.</p>

<p>3. Література наприкінці XVIII - на початку XIX ст.</p>	<p>Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка» Г. Квітка-Основ'яненко. «Маруся» Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля»), «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт». Пантелеймон Куліш. «Чорна рада» Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я» Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля» Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні?», «Мойсей»</p>	<p>Вступник: <i>знає</i> основні теоретико- літературні поняття: сентименталізм, романтизм, реалізм, їхні ознаки; епос та його жанри (новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману); лірика, її тематичні різновиди та жанри (сонет, гімн, послання, поема); драма та її жанри (комедія, трагедія, трагікомедія, власне драма, драма-феєрія); види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, травестія.</p>
<p>4. Літера- тура XX ст.</p>	<p>Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo» Ольга Кобилянська. «Земля» Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня» Микола Вороний. «Блакитна Панна» Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..» Павло Тичина. «О, панно Інно», «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...» Максим Рильський. «Молюсь і вірю. Вітер грає...» Микола Хвильовий. «Я (Романтика)» Микола Зеров. «Київ – традиція» Юрій Яновський. «Дитинство» Володимир Сосюра.</p>	<p>Вступник: <i>визначає</i> місце і роль митця в літературному процесі; <i>знає</i> основні теоретико- літературні поняття: український модернізм і його особливості; модерністські напрями та течії: імпресіонізм, неоро- мантизм, символізм, експресіонізм; <i>знає</i> основні теоретико- літературні поняття: поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, паралелізм); риторичні звертання і запитання; алітерація, асонанс; різновиди роману (роман у новелах, роман у віршах); кіноповість;</p>

	<p>«Любіть Україну!» Валер'ян Підмогильний. «Місто» Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом» Микола Куліш. «Мина Мазайло» Богдан-Ігор Антонич. «Різдво» Олександр Довженко. «Україна в огні», «Зачарована Десна» Андрій Малишко. «Пісня про рушник» Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина..», «Задивляюся у твої зіниці...» Олесь Гончар. «Залізний острів» Григір Тютюнник. «Три зозулі з поклоном» Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюся я», «О землі втрачена, явився!..» Іван Драч. «Балада про соняшник» Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско», «Маруся Чурай»</p>	<p>усмішка; <i>уміє</i> пояснювати поняття: «розстріляне відродження».</p>
<p>5. Твори українських письменників-емігрантів</p>	<p>Іван Багряний. «Тигролови» Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?»</p>	<p>Вступник: <i>орієнтується</i> у творчості українських письменників-емігрантів; <i>знає</i> особливості пригодницького роману.</p>
<p>6. Сучасний літературний процес</p>	<p>Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.</p>	<p>Вступник: <i>орієнтується</i> в основних тенденціях розвитку сучасної літератури; <i>визначає</i> найхарактерніші ознаки постмодернізму.</p>

IV. Критерії оцінювання вступного іспиту

Оцінювання здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів.

Для подальшої участі в конкурсному відборі для вступу на навчання вступник повинен набрати не менше **120 балів**.

Робота складається з трьох частин: частина 1 – тести з української мови (30 завдань); **частина 2** – тести з української літератури (23 завдання); **частина 3** – завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (ВЛАСНОГО ВИСЛОВЛЕННЯ) з української мови.

ЧАСТИНА 1

Завдання з української мови містять 30 завдань по 4-5 варіантів відповідей.

Завдання **10, 17, 18, 19, 23, 30** (6 завдань) – завдання на встановлення відповідностей. До кожного такого завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити "логічні пари"). Завдання вважається виконаним, якщо вступник правильно записав пари цифр від 1 до 4 і букв від А до Д. Завдання цієї форми будуть оцінені в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: **1 бал за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.**

Інші завдання (24 завдання) – завдання з вибором однієї правильної відповіді. Завдання вважається виконаним, якщо вступник вибрав і записав правильну відповідь. Завдання будуть оцінені в 0 або 1 бал: **1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.**

Максимальна кількість набраних балів з української мови – **47 балів (+100).**

ЧАСТИНА 2

Завдання з української літератури містять 33 завдання по 4-5 варіантів відповідей, серед яких лише **один правильний**. Правильна відповідь на кожне тестове питання оцінюється в **1 бал, неправильна – 0 балів**. Максимальна кількість набраних балів з української літератури – **33 бали (+100)**.

ЧАСТИНА 3

Критерії оцінювання завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (ВЛАСНОГО ВИСЛОВЛЕННЯ) З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Максимально можлива сума балів за власне висловлення (сума балів за всіма критеріями) – **20 балів (+100)**.

Зміст власного висловлення оцінюють за шістьма критеріями (**1, 2, 3а, 3б, 4 та 5**), як викладено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерій	Змістовий вияв критерію	Кількість балів
1. Теза	Учасник вправно формулює тезу	2
	Учасник не формулює тези вправно	1
	Учасник не формулює тези або формулює тезу, яка не відповідає запропонованій темі	0
2. Аргументи	Учасник наводить принаймні два доречні й переконливі аргументи 2	2
	Учасник наводить принаймні один доречний аргумент. Аргументи дублюють один одного, тобто другий аргумент перефразовує зміст першого. Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези	1
	Учасник не наводить жодного аргументу або наведені аргументи не є доречними	0
3а. Приклад з літератури чи інших видів мистецтва	Один з аргументів підкріплено принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи інших видів мистецтва	2
	Немає мотивації наведення прикладу.	1

	Приклад не конкретизований через художній образ. У прикладі є фактичні помилки.	
	Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає, або він не є доречним	0
3б. Приклад, що є випадком із життя або історичною подією	Учасник наводить принаймні один доречний приклад із власного життя або подію з історії чи суспільно-політичного життя, яка є конкретною, локалізованою в часі та просторі	2
	Немає мотивації наведення такого прикладу; він не конкретизований; у ньому є фактичні помилки	1
	Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає, або він не є доречним	0
4. Логічність і послідовність	Висловлення демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу)	2
	У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки	1
	Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає	0
5. Висновок	Висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів	2
	Висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами	1
	Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у власному висловленні тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами	0
Усього за зміст		12

2. Мовне оформлення власного висловлення оцінюють за двома критеріями (**ба та бб**), як викладено в таблицях 2 і 3.

Таблиця 2

Критерій	Кількість помилок	Бали
ба. Орфографія та пунктуація	0–1	4
	2–6	3
	7–11	2
	12–16	1
	17 і більше	0

Таблиця 3

Критерій	Кількість помилок	Бали
бб. Лексика, граматика та стилістика	0–1	4
	2–5	3
	5–7	2
	8–10	1
	11 і більше	0

Під час оцінювання орфографічної й пунктуаційної нормативності роботи **2 (дві) негрубі** помилки рахують як **1 (одну) грубу**.

До негрубих зараховують такі помилки:

- у написанні великої літери в складних власних назвах;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках нерозрізнення не/ні (не хто інший / ніхто інший ...);
- у випадках, коли замість одного розділового знака поставлений інший;
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.

Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилки **НЕ СУМУЮТЬ і НЕ ЗАРАХОВУЮТЬ** як 1 (одну) грубу.

Систематичне порушення норм милозвучності (**3 (три) і більше випадків порушення на одне з правил: у–в, і–й–та**) рахують як 1 (одну) орфографічну помилку.

Роботу, що **не відповідає темі** власного висловлення, оцінюють у **0 балів**. Роботу обсягом до **100 слів** оцінюють у **0 балів**.

V. Рекомендована література

1. Авраменко О. М., Блажко М. Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. I частина. – К. : Грамота, 2011. – 552 с.
2. Авраменко О. М., Дмитренко Г. К. Українська література: Підручник для 9 класу. – К. : Грамота, 2019. – 304 с.
3. Авраменко О. Українська мова та література. Завдання в тестовій формі 1-ша частина. – Вид-во: Грамота, 2019. – 572 с.
4. Бернадська Н. І. Українська література ХХ століття: Навчальний посібник для старшокласників та вступників до ВНЗ. – 3-є вид., стереотип. вид. – К. : Знання-Прес, 2006. – 271 с.
5. Гнатюк Л. П., Бас-Кононенко О. В. Українська мова: Навчальний посібник – 4-е вид., випр. і доп. – К. : Знання-Прес, 2006. – 259 с.
6. Данилевська О. Українська мова. Комплексне видання. – Вид-во: Літера, 2018. – 368 с.
7. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: Підручник. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 408 с.
8. Клочек Г. Ліна Костенко: Навчальний посібник-хрестоматія. – Кіровоград : Степова Еллада, 1999. – 320 с.
9. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 752 с.
10. Лобода В. В., Скуратівський Л. В. Українська мова в таблицях: Довідник. – К. : Вища школа, 1993. – 239 с.
11. Мовчан Р. В., Ковалів Ю. / В. Ф. Погребенник, Панченко В. Є. Українська література. Підручник для 11 класу. – К. : Перун, 2008. – 494 с.
12. Наенко М. Художня література України: від міфів до модерної реальності. – К. : ВЦ «Просвіта», 2008. – 1064 с.
13. Новий довідник: Українська мова. Українська література. – К. : Казка, 2009. – 864 с.
14. Пахаренко В. І. Шкільне шевченкознавство: Навчальний посібник. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – 256 с.
15. Семенюк Г. Ф., Ткачук М. П., Ковальчук О. Г. Українська література: Підручник для 11 класу. – 3-є вид. – К. : Освіта, 2006. – 512 с.
16. Слоньовська О. В. Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів. 9 клас. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2002. – 512 с.
17. Степанишин Б. Українська література: Підручник для 9 класу. – К. : Освіта, 1997. – 336 с.
18. Сучасна українська літературна мова: Підручник / М. Я. Плющ. – 4-е вид. стереотип, вид. — К. : Вища школа, 2003. – 430 с.

19. Українська література у портретах і довідках: Давня література – література ХІХ ст.: Довідник / Редкол.: С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. – К. : Либідь, 2000. – 360 с.

20. Українська мова: Енциклопедія. – К. : Укр. енциклоп., 2000. – 820 с.

21. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови – стереотип, вид. – К. : Наукова думка, 2004. – 240 с.

22. Хропко П. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – 7-е вид. – К. : Школяр, 2006. – 528 с.